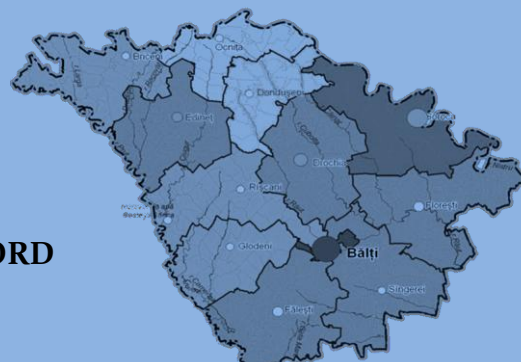

ADR Nord

AGENȚIA DE DEZVOLTARE REGIONALĂ NORD

1. Descoperim Regiunea de Dezvoltare Nord, r-nul Edineț

2. Ghidarea îndeplinirii lucrărilor de proiectare și construcție în cadrul proiectelor de dezvoltare regională

3. ADR Nord a semnat acordul de colaborare cu Asociația Obștească „Pro-Business Nord”

4. Membrii Consiliului Național de Coordonare a Dezvoltării Regionale (CNCDR) s-au întrunit în cadrul unei ședințe

5. Inițierea relațiilor de colaborare cu Agenția de Dezvoltare a Cehiei

6. „Uniunea Europeană și dezvoltarea regiunilor” – subiect pus în discuție în cadrul ședinței comune a echipelor ADR Nord și Centrul Regional CONTACT-Bălți

7. Domeniul de asigurare cu servicii de apă și canalizare - subiect de discuție între echipa ADR Nord și experți tehnici în acest domeniu

8. Specialiștii în dezvoltarea regională din Republica Letonă sunt dispuși să coopereze cu specialiștii moldoveni din domeniu

9. ADR Nord a lansat proiectul de dezvoltare regională „Finisarea construcției poligonului pentru acumularea, sortarea și valorificarea deșeurilor menajere pentru 3 primării”

10. Ambasadorul Cehiei în vizită în Regiunea de Dezvoltare Nord

11. Primele contracte semnate în cadrul Programului Operațional Comun Ro-Ua-Md 2007-2013 în Regiunea de Dezvoltare Nord

12. MDRC și MDRT la o nouă rundă de negocieri

13. De la proiect local la proiect regional

14. Un program de training în Regiunea de Nord

15. Accesarea fondurilor UE pentru dezvoltarea regională – o perspectivă pentru Republica Moldova

1. Rnul Edineț

Raionul Edineț este situat în partea de nord a Republicii Moldova. Teritoriul lui cu suprafața 932,91 km² este străbătut de auto magistrala Odesa-Brest. În partea de nord raionul se mărginește cu raionul Ocnița, la est – cu raionul Dondușeni, la vest – raionul Briceni și România, la sud – cu raionul Rîșcani.

Suprafața totală a raionului Edineț constituie 93,2 mii hectare. Din suprafața totală a raionului 62,3 mii hectare constituie terenuri agricole, din care 59,1 hectare teren arabil, 0,03 mii hectare vii și 2,8 mii hectare livezi.

Fondul silvic în raionul Edineț constituie 7954,89 ha, din care: 6208,84 ha proprietatea statului și 1746,05 proprietatea unităților administrativ-teritoriale de nivelul I. Fondul apelor constituie 2729,42 ha, inclusiv: 1920,69 ha proprietatea statului și 808,73 ha proprietatea unităților administrativ-teritoriale de nivelul I. Fondul de rezervă constituie 14804 ha.

Populația, conform recensământului din anul 2004, constituie 84072 persoane, inclusiv: în localitățile urbane – 25847 persoane, rurale – 58225 persoane. Populația economic activă o constituie 56,0 mii persoane.

Structura administrativ-teritorială. Raionul Edineț include 49 localități, organizate în 32 primării ale orașelor și satelor (comunelor). În raion sunt 2 orașe: Edineț și Cupcini, 11 comune – Bleșteni, Brătușeni, Burlănești, Cepeleuți, Constantinovca, Cuconeștii Noi, Hincăuți, Parcova, Rotunda, Ruseni, Zăbriceni. Transportul și comunicațiile:

Transportul și comunicațiile. În raion sînt deschise 53 rute regulate de călători, din care: 9 – Chișinău; 15 – interraionale, 3 – internaționale (Moscova; Sanct-Petersburg; Botoșani), 26 – rurale (cuprind toate localitățile din raion). Au fost îndeplinite lucrări de întreținere a autodrumurilor publice locale finanțate din bugetul raional. Din suma totală planificată pentru întreținerea și reparația autodrumurilor de 493,3 mii lei la acest capitol au fost evaluate 493,3 mii lei, dintre care 160,69 mii lei au fost valorificate la întreținerea de iarnă 2005.

ACTIVITĂȚI CURENTE

2. Ghidarea îndeplinirii lucrărilor de proiectare și construcție în cadrul proiectelor de dezvoltare regională

La 2 martie 2011 directorii Agențiilor de Dezvoltare Regională (ADR) și specialiștii în elaborarea, monitorizarea și implementarea proiectelor de dezvoltare regională au fost instruiți cum să asigure calitatea îndeplinirii lucrărilor de proiectare și construcție în cadrul proiectelor de dezvoltare regională lansate recent de către ADR. Seminarul de instruire s-a desfășurat la Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor (MDRC) și a întrunit reprezentanți ai ADR, ai direcțiilor generale Dezvoltare Regională și Arhitectură, Construcții și Locuințe, colaboratori ai Inspecției de Stat în Construcții și ai Asociației de cooperare internațională a Germaniei (GIZ). Pe parcursul zilei cei prezenți au luat

cunoștință despre cadrul normativ ce reglementează construcțiile în Republica Moldova, etapele procesului de proiectare, precum și etapele procesului de executare a lucrărilor de construcție. Totodată, participanților la seminar li s-a explicat care sunt obligațiile beneficiarilor conform legislației în construcții și ce sancțiuni prevede încălcarea acestora. În cadrul discuțiilor și dezbaterilor directorii de agenții au pus accent pe metodele de evaluare a ofertelor la lucrările de construcție, documentele necesare beneficiarilor, operatorilor economici ce execută lucrările, precum și s-au interesat de supraveghetorii tehnici, necesari în implementarea proiectelor de dezvoltare regională. De asemenea, colaboratorii Inspecției de Stat în Construcții au menționat și unele recomandări practice în procesul de demarare a

lucrărilor de construcție în cadrul proiectelor, astfel, specialiștii în elaborarea, monitorizarea și implementarea proiectelor de dezvoltare regională vor trebui să verifice dacă operatorii economici dețin licență pentru efectuarea lucrărilor de construcție, dar și dreptul de a executa anumite lucrările specificate în oferte. La finalul seminarului participanții au afirmat că informațiile acumulate vor fi utile pe parcursul activității, precum și că vor mai apela la experiența colegilor în cazuri concrete.

3. ADR Nord a semnat acordul de colaborare cu Asociația Obștească „Pro-Business Nord”

A fost semnat Acordul de colaborare între **Agencia de Dezvoltare Regională Nord** și **Asociația obștească "Pro-Business Nord"**

Semnarea acestui act va stabili o colaborare durabilă și de succes în vederea susținerii dezvoltării social-economice în regiunea de Nord a Republicii Moldova.

Directorul ADR Nord, dl Ion BODRUG împreună cu Directorul "Pro-Business Nord", dna Elena Rosoșenco au confirmat importanța dezvoltării economice și menținerii stabilității sociale și au convenit la o colaborare eficientă în scopul atingerii obiectivelor comune cum sunt:

- facilitarea accesului reprezentanților sectoarelor public și privat la informații;
- acordarea serviciilor de instruire profesională și recrutare pentru persoanele fizice și reprezentanții businessului mic și mijlociu din nordul Moldovei;
- prestarea serviciilor de informare și consultare pentru persoanele fizice și subiectii IMM;
- promovarea dialogului public - privat;

În final părțile implicate au reconfirmat disponibilitatea de a elabora în baza acordului semnat un plan comun de acțiuni ce țin de un schimb informațional, promovarea bunelor practici de dezvoltare regională, contribuirea la asigurarea transparenței procesului de dezvoltare a Regiunii Nord.

4. Membrii Consiliului Național de Coordonare a Dezvoltării Regionale (CNCDR) s-au întrunit în cadrul unei ședințe

Membrii Consiliului Național de Coordonare a Dezvoltării Regionale (CNCDR) s-au întrunit, ieri, în cadrul unei ședințe pentru a discuta despre utilizarea mijloacelor financiare ale Fondului național pentru dezvoltarea regională în anul 2010. În cadrul întrevederii ministrul dezvoltării regionale și construcțiilor, Marcel Răducan a specificat că din suma totală de 160 mln lei predestinați dezvoltării regionale în anul 2010, 50 milioane lei au fost alocați pentru ajutorarea sinistraților din localitățile Cotul Morii, Nemțeni și Obileni din raionul Hîncești, iar alte circa 111 mln lei nu au fost valorificate din motivul că procesul de implementare a proiectelor selectate în apelul lansat de MDRC a început la finele anului 2010, când s-a încheiat anul bugetar. Pe parcursul discuțiilor reprezentanții Ministerului Finanțelor au comunicat că în conformitate cu legislația țării banii FNDR care nu au fost valorificați în anul trecut nu pot fi transferați pentru implementarea proiectelor în anul curent, iar finanțarea proiectelor 2010 va avea loc din banii alocați în 2011. Astfel, cei prezenți au convenit ca din cei 163 mln lei alocați în 2011 pentru dezvoltarea regională, 134 mln lei vor fi gestionați pentru proiectele implementate în 2010, iar diferența de suma va fi alocată altor proiecte ce vor fi aprobate spre finanțare într-o ulterioară ședință a consiliului. De asemenea, s-a mai convenit asupra creării unui grup de lucru în componența căruia să se regăsească reprezentanții MDRC, Ministerului Finanțelor și Ministerului Economiei care vor analiza situația financiară a proiectelor și în cazul în care vor constata că au existat economii, urmează ca acele mijloace financiare să fie incluse de asemenea în suma destinată proiectelor ce vor fi implementate în 2011.

5. Inițierea relațiilor de colaborare cu Agenția de Dezvoltare a Cehiei

DI Ion BODRUG, director ADR Nord a avut o întâlnire în cadrul Ministerului Dezvoltării Regionale și Construcțiilor, cu reprezentanții Agenției de Dezvoltare din Republica Cehă unde s-au inițiat relații de colaborare pentru a identifica proiecte de dezvoltare regională, precum și pentru a dezvolta schimbul de experiență la nivel de agenții.

În cadrul întâlnirii au participat viceministrul dezvoltării regionale și construcțiilor, Veaceslav Guțuțui, directorul Direcției generale Dezvoltare Regională, Valentina Pleșca, șeful direcției relații internaționale și atragerea investițiilor, Svetlana Rogov, directorii Agențiilor de Dezvoltare Regională (ADR) Centru și Sud și Jan Cernik consultant în cadrul Agenției de Dezvoltare din Republica Cehă, agenție implementatoare a asistenței de dezvoltare a

Cehiei și Daniela Dragalin, colaborator al Ambasadei Republicii Cehe în RM, responsabilă de Proiecte de colaborare și dezvoltare.

În cadrul dialogului oaspeții au menționat că în perioada 2011-2017 Agenția pentru Dezvoltare prin intermediul Ministerului Afacerilor Externe al Cehiei este dispusă să ofere asistență tehnică, precum și să finanțeze granturi pentru Agențiile de Dezvoltare Regională din țara noastră. De asemenea, ei au mai adăugat că există posibilitatea finanțării unor granturi mici, oferite de Ambasadă.

Totodată, în cadrul dialogului oaspeții au specificat și prioritățile de finanțare pentru anii 2011 -2014, fiind nominalizate 3 sectoare: social, agricol și ecologic, precum și au comunicat proiectele inițiate în 2010 în țara noastră.

La finalul întrevederii cei prezenți la eveniment au convenit ca reprezentanții MDRC împreună cu directorii de agenții urmează să identifice proiecte în raioane sau localități, pentru ca în cadrul proiectului să fie sporite beneficiile sociale prin crearea unei case regionale de sortare, ambalare, depozitare și camere frigorifice și o solicitare de asistență tehnică în domeniul instruirilor colaboratorilor MDRC, ADR și membrilor Consiliilor Regionale de Dezvoltare.

Directorii ADR și-au exprimat interesul pentru o colaborare în scopul schimbului de experiență, în contextul în care Agențiile de Dezvoltare Regională sunt la un an de activitate, precum și au stabilit că vor examina oportunitățile identificării proiectelor conform priorităților enunțate pentru Moldova în colaborare cu autoritățile publice locale.

Menționăm că ADR Nord a elaborat și a depus 3 proiecte în cadrul programului Guvernului Republicii Cehia de asistență financiară Moldovei pentru anii 2011-2017, unde a fost selectat un proiect spre finanțare.

6. „Uniunea Europeană și dezvoltarea regiunilor” – subiect pus în discuție în cadrul ședinței comune a echipelor ADR Nord și Centrul Regional CONTACT-Bălți.

Reprezentanți ai ADR Nord și ai Centrului Regional CONTACT-Bălți au discutat deschis în cadrul unei ședințe comune la 15 martie curent privind politicile UE în raport cu țările vecine, oportunitățile de dezvoltare oferite de Uniunea Europeană în cadrul programelor de finanțare lansate și modalitățile de colaborare între ambele instituții în aplicarea acestora pentru dezvoltarea continuă a Regiunii Nord a țării .

Scopul evenimentului a ținut de identificarea, prin lansare de idei, a celor mai importante aspecte și soluții pe marginea programelor de finanțare ale UE pentru Republica Moldova, ce constituie o "ferastră de oportunități" pentru realizarea obiectivelor de soluționare a problemelor, colaborarea cu partenerii din statele UE, precum și perspectivele pe care le deschid acestea pentru realizarea aspirațiilor europene ale RM și ancorarea fermă a statului nostru în sistemul valoric, politic, economic și cultural European. În cadrul ședinței a avut loc un dialog activ și un schimb de opinii la subiectul

discutat, fiind identificate unele soluții, direcții inovatoare de acțiune în parteneriat, informații relevante.

Dl Ion Bodrug a menționat necesitățile de perfecționare a actorilor regionali în informarea și depunerea la programe de finanțare europeană. Au fost plasate accente pe realitățile regiunii și problemele stringente, menționând domeniile subdezvoltate la capitolul infrastructură, mediu, social, etc.

De asemenea, au fost lansate propuneri de colaborare și intervenții comune în atragerea fondurilor europene în regiune prin oferire de servicii consultative și asistență tehnică potențialilor beneficiari, precum și implicarea acestora în multiple acțiuni de instruire, schimb de experiențe și vizite de studiu.

Parteneriatul între ambele instituții are ca bază Memorandumul de colaborare semnat între Agenția de Dezvoltare Regională Nord și Centrul Regional de Asistență și Informare a Organizațiilor Neguvernamentale CONTACT-Bălți, ce stabilește cadrul de cooperare între cele două organizații pentru dezvoltarea reformelor regionale, include mecanisme de activitate comune pentru informarea amplă a populației din regiune, promovarea politicilor regionale, elaborarea proiectelor comune, accesarea și valorificarea fondurilor externe pentru implementarea proiectelor regionale de anvergură, promovarea valorilor și standardelor europene în societatea moldovenească.

7. Domeniul de asigurare cu servicii de apă și canalizare - subiect de discuție între echipa ADR Nord și experți tehnici în acest domeniu

La 16 martie curent a avut loc o întrunire de lucru a echipei ADR cu consorțiul Ingineria Apelor SRL din R.Moldova și Steinbacher-Consult Ingenieurgeesellschaft mbH & Co.KG din Germania, care la momentul actual elaborează studiul economic al Întreprinderii Municipale "Apă Canal Costești". S-a discutat evoluția procesului de analiză, problemele cu care se confruntă întreprinderile de prestare a serviciilor în sectorul de aprovizionare cu apă și canalizare.

Dl Ion Bodrug, directorul ADR Nord, a pus în discuție subiecte din sector la nivel de regiune, s-au discutat modalități de implicare eficientă a ADR Nord în elaborarea și realizarea documentelor de planificare sectorială la nivel de regiune. Dl Rudolf Gurtler, expert german reprezentantul companiei Steinbacher-Consult Ingenieurgeesellschaft mbH & Co.KG, a venit cu sugestii referitor la succesiunea activităților de planificare, etapele care trebuie urmate pentru abordarea integrală a dezvoltării sectorului de asigurare cu servicii de apă și canalizare. Dl Panus Pavel, expert al SRL "Ingineria Apelor", s-a referit la

calitatea documentelor de planificare elaborate, la necesitatea aplicării standardelor europene în acest domeniu în Republica Moldova.

Un alt subiect important a fost managementul întreprinderilor de prestare a serviciilor de asigurare cu apă și canalizare. Concluziile prealabile care au fost făcute la această etapă de elaborare a studiului confirmă importanța unor acțiuni urgente în ameliorarea situației în domeniu. Sunt necesare modificări esențiale la nivel de dezvoltare instituțională, de pregătire a personalului, de consolidare a capacităților tehnice ale întreprinderilor.

Pentru informații: Studiul economic al ÎM "Apă Canal Costești" se face în scopul îmbunătățirii calității serviciului de asigurare cu apă și canalizare din comuna Costești în

cadrul proiectului "Asigurarea cu servicii de apă și canalizare a locuitorilor satului Duruitoarea Veche, comuna Costești, raionul Rîșcani" implementat de ADR Nord cu suport financiar din partea Agenției de Cooperare Internațională Germaniei GIZ.

8. Specialiștii în dezvoltarea regională din Republica Letonă sunt dispuși să coopereze cu specialiștii moldoveni din domeniu

Specialiștii în dezvoltarea regională din Republica Letonă sunt dispuși să coopereze cu specialiștii moldoveni din domeniu pentru a impulsiona procesul de implementare a proiectelor de dezvoltare regională, precum și pentru a efectua schimbul de experiență și cunoștințe necesar unei colaborări eficiente în continuare. Primele acțiuni în acest sens au fost inițiate în cadrul întrevederii realizate la Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor, unde Veaceslav Guțuțui, viceministrul dezvoltării regionale și construcțiilor, împreună cu Svetlana Rogov - șef al direcției relații internaționale și atragerea investițiilor și Ion Bodrug - directorul Agenției de Dezvoltare Nord s-au întâlnit cu Andris Kuznieks secretar de stat adjunct al Ministerului Protecției Mediului și Dezvoltării Regionale din Letonia și Maris Krastins, directorul Agenției de Stat de Dezvoltare Regională, de asemenea din Republica Letonă. În cadrul întâlnirii reprezentanții instituțiilor vizate în dezvoltarea regională au discutat despre perspectivele cooperării interinstituționale, au explicat mecanismele de activitate a celor două ministere omoloage, precum și au menționat impedimentele procesului de implementare a proiectelor de dezvoltare regională. Veaceslav Guțuțui, viceministrul

dezvoltării regional și construcțiilor a comunicat oaspeților care sunt succesele înregistrate de minister pe parcursul anului 2010, care este specificul activității Agențiilor de Dezvoltare Regională, precum și a specificat poziția fiecărei părți componente a mecanismului, prezentând rolul acesteia. De asemenea, viceministrul a mai informat reprezentanții MPMDR din Letonia cu privire la proiectele de dezvoltare regionale care urmează a fi implementate până în anul 2012, precum și cum derulează implementarea celor aprobate spre finanțare în 2010. Directorul Agenției Nord, Ion Bodrug a menționat că regiunea Nord va colabora cu Agenți de Stat de Dezvoltare Regională Letonă, în baza acordului de colaborare semnat de ambele părți. Andris Kuznieks și Maris Krastins și-au exprimat recunoștința pentru disponibilitatea reprezentanților MDRC din Moldova de a colabora și au promis că vor continua dialogul în vederea semnării unui acord de colaborare interministerial.

9. ADR Nord a lansat proiectul de dezvoltare regională „Finisarea construcției poligonului pentru acumularea, sortarea și valorificarea deșeurilor menajere pentru 3 primării”

La 22 martie 2011, Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor și Agenția de Dezvoltare Regională Nord împreună cu primăria or. Biruința organizează ceremonia de lansare a proiectului de dezvoltare regională „Finisarea construcției poligonului pentru acumularea, sortarea și valorificarea deșeurilor menajere pentru 3 primării (7 localități): or. Biruința, com. Alexăndreni (s. Alexăndreni, s. Heciul Vechi, s. Grigorești, s. Țiplești, s. Țiplețești), s. Heciul Nou”.

În cadrul lansării s-a încheiat acordul de parteneriat prin care a fost creat suportul necesar pentru implementarea eficientă a proiectului.

Acordul a fost semnat de către **dl Ion Bodrug**, directorul Agenției de Dezvoltare Regională Nord, **dl Vasile Doga**, președintele CR Sîngerei și **de către 3 primari parteneri în cadrul proiectului.**

Lansarea proiectului marchează un eveniment de succes al procesului de dezvoltare regională, care va contribui la îmbunătățirea stării ecologice din regiune. În rezultatul implementării proiectului în Primăriile/consiliile locale ale celor 3 parteneri vor fi create sisteme de colectare separată a deșeurilor solide în 7 localități, întreprinderea specializată va fi dotată cu echipament și mijloace de transport, va fi creat un exemplu de succes în domeniul salubrității pentru Regiunea de Dezvoltare Nord. Populația din cele 7 localități va beneficia de un sistem de colectare separată a deșeurilor, care acoperă toate necesitățile de salubritate, inclusiv colectarea deșeurilor animale; cetățenii vor fi informați cu privire la sistemul de management al deșeurilor prin intermediul unei ample campanii de sensibilizare.

Menționăm că proiectul dat este unul din cele 5 proiecte din regiunea de Dezvoltare Nord aprobat spre finanțare din sursele Fondul Național pentru Dezvoltare Regională în 2010 și unul din cele 19 proiecte aprobate în Documentul Unic de Program prin HG nr 722 din 26.08.2010 pentru anii 2010 - 2012.

Suma totală a proiectului depășește 6 milioane lei dintre care peste patru milioane sunt acoperite din sursele Fondului național pentru dezvoltare regională și vor fi orientate pentru finisarea construcției și amenajarea poligonului pentru acumularea, sortarea și valorificarea deșeurilor menajere, procurarea utilajului necesar pentru funcționarea serviciului de colectare, transportare, sortare și valorificare a deșeurilor. Durata de implementare a proiectului este de 11 luni.

La eveniment participă reprezentanții Ministerului Dezvoltării Regionale și Construcțiilor, angajații Agenției de Dezvoltare regională Nord, reprezentanții Administrației Publice Locale, societății civile și ai sectorului privat, membrii comunității și reprezentanți mass-media.

10. Ambasadorul Cehiei în vizită în Regiunea de Dezvoltare Nord

La 24 martie 2011, Ambasadorul Cehiei Jaromir Kvapil a efectuat o vizită în Regiunea de Dezvoltare Nord, cu scopul de a susține regiunea în domeniul economic și în acest sens a petrecut împreună cu Dl Ion BODRUG, director ADR Nord și o conferință de presă în cadrul sediului Agenției de Dezvoltare Regională Nord.

Dl Ion BODRUG, director ADR Nord a făcut o scurtă prezentare în cadrul întâlnirii, despre Regiunea Nord și a prezentat toate cele 7 proiecte de dezvoltare regională implementate de către ADR Nord.

În cadrul dialogului dl Jaromir Kvapil a menționat că Republica Moldova este una din cele 5 țări ce beneficiază de suport financiar din partea Cehiei. De asemenea, el a mai adăugat că există posibilitatea finanțării unor granturi mici, oferite de Ambasadă și în același timp sunt dispuși să ofere asistență tehnică Moldovei.

Diplomatul a mai menționat că Zona Economică Liberă din Bălți, unde se produc componente pentru mașini, inclusiv de marca BMW, ar putea servi drept o bună platformă și pentru industria constructoare de mașini din Cehia. Ambasadorul Kvapil spune că Moldova trebuie să-și dezvolte și să investească în proiecte ce țin de obținerea energiei regenerabilă, deoarece, ca și Cehia, nu dispune de resurse

energetice. La fel, ar trebui să dezvoltăm turismul, inclusiv în regiunea de nord, a opinat ambasadorul.

Asistența Republicii Cehe pentru Moldova s-a cifrat în 2010 la circa 2 milioane de euro.

Menționăm că ADR Nord a elaborat și a depus 3 proiecte în cadrul programului Guvernului Republicii Cehia de asistență financiară Moldovei pentru anii 2011-2017, unde a fost selectat un proiect spre finanțare.

11. Primele contracte semnate în cadrul Programului Operațional Comun Ro-Ua-Md 2007-2013 în Regiunea de Dezvoltare Nord

România-Ucraina-Republica Moldova
PROGRAM DE COOPERARE TRANSFRONTALIERĂ

În cadrul Programului Operațional Comun România-Ucraina-Republica Moldova 2007-2013 au fost semnate primele contracte de finanțare nerambursabilă.

În urma Deciziei Comitetului Comun de Monitorizare de a aloca suma de 7,6 mil. Euro pentru finanțarea unui număr de 62 de proiecte depuse în urma primului apel de propuneri de proiecte, în cadrul Priorității 3 "Cooperare de la om la om" a Programului Operațional Comun România-Ucraina-Republica Moldova 2007-2013.

În lista proiectelor finanțate se numără două proiecte din regiunea de nord a Republicii Moldova. Proiectul depus de către Consiliul Raional Soroca „Managementul performant și eficiența administrativă” și proiectul „Rețeaua transfrontalieră pentru agricultura ecologică”, aplicat de către A.O. Cutezătorul din orașul Fălești.

Autoritatea Comună de Management, cu sprijinul Secretariatului Tehnic Comun, a inițiat procesul de contractare a acestor proiecte, care constă, în principal, în parcurgerea următoarelor etape: efectuarea de vizite în teren de precontractare la liderii de proiect de către experții STC, verificarea documentelor suport depuse de către solicitanți în etapa de contractare și pregătirea și semnarea contractelor.

Aceste proiecte implică parteneri, inclusiv lideri de proiect, din toate cele trei țări participante la Programul Ro-Ua-Md și au un impact transfrontalier evident. Beneficiarii proiectelor sunt fie instituții/organizații publice, inclusiv autorități locale, fie organizații private non-profit, de tipul organizațiilor non-guvernamentale.

Sunt proiecte soft, care sprijină o mai mare interacțiune între oamenii și comunitățile care trăiesc în regiunile de frontieră, prin diferite tipuri de activități: inițiative educaționale, sociale și culturale, programe de schimb, incluzând schimburi administrative, creșterea gradului de conștientizare, crearea de rețele/networking, transfer de bune practici etc.

12. MDRC și MDRT la o nouă rundă de negocieri

Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor din Republica Moldova (MDRC) și Ministerul Dezvoltării Regionale și Turismului (MDRT) din România s-au întâlnit ieri, într-o nouă rundă de negocieri privind implementarea programului de asistență tehnică și financiară în baza unui ajutor financiar nerambursabil în valoare de 100 milioane euro acordat de România Republicii Moldova semnat la București, la 27 aprilie 2010.

Ministrul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor al RM, Marcel Răducan a specificat că în cadrul întreprinderii a fost găsit numitorul comun asupra chestiunilor de principiu pentru regulament, după care vor fi implementate ideile ce au fost transpuse în acord. De asemenea, ministrul și-a exprimat gratitudinea față de partea română care a răspuns prompt la apelul nostru, și în vara anului 2010, o parte din destinația acordului a fost redirecționată către sinistrații din raionul Hîncești, menționînd că în acest sens a fost semnat Protocolul Adițional la Acord semnat la 23 septembrie 2010 care prevede un nou domeniu cel de „asistență umanitară, acordată în cazul unor situații de urgență”.

Răzvan Murgeanu Secretar de Stat al Dezvoltării Regionale și Turismului al României a comunicat că dorințele părții române în procesul de implementare a acordului coincid cu cele europene, astfel, ei ar dori o transparență totală și derularea acțiunilor practice într-o continuitate fără ambiguități.

Vizita oficială a MDRT a fost structurată în două părți, în prima jumătate a zilei au fost discutate aspectele practice privind implementarea Acordului, clarificarea rolurilor, adoptarea regulamentului (Cererea de finanțare, bugetul, cheltuieli eligibile/neeligibile, depunerea proiectelor, eligibilitate, selectare, etc).

În cadrul dialogului reprezentanții ministerului moldovean au conchis că pentru impulsivarea implementării acordului este necesar de a elabora Ghidului Aplicantului (cu specificarea: termenilor, buget, anexa la buget, costuri eligibile), precum și elaborarea, aprobarea Regulamentului de implementare a programului de asistență tehnică și financiară (cu specificarea: instituțiilor responsabile, procedurilor de raportare, prevederea finanțării secretariatului tehnic RM).

În a doua parte a consultărilor au fost invitați reprezentanții Ministerului Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor, Ministerului Educației și Ministerului Finanțelor pentru a-și expune pozițiile.

13. De la proiect local la proiect regional

La 29 martie 2011, Agenția de Dezvoltare Regională Nord a fost vizitată de dna Gabriele Janikowski expertul GIZ în domeniul apă și canalizare, în cadrul proiectului "Modernizarea serviciilor publice locale în Republica Moldova"

Scopul vizitei este analizarea proiectelor implementate de GIZ și în special proiectul "Asigurarea cu servicii de apă și canalizare a locuitorilor satului Duruitoarea Veche, comuna Costești, r-nul Rîșcani" din Regiunea de Dezvoltare Nord, precum și identificarea necesităților consultanților GIZ.

În cadrul discuțiilor dl Ion Bodrug a menționat că la momentul selectării proiectul dat avea un impact mai mult local decât regional, însă datorită implicării active a consultanților GIZ proiectul va deveni un exemplu în domeniul modernizării și regionalizării serviciilor comunale.

În încheiere dna Gabriele Janikowski a relatat că se va acorda ajutor în actualizarea planurilor de dezvoltare socio-economică a raionului Rîșcani și în special în domeniul apă și canalizare.

14. Un program de training în Regiunea de Nord

Începând cu luna Aprilie 2011, ADR Nord în colaborare cu GIZ, preconizează să desfășoare un program de training în regiunea de nord, beneficiarii fiind APL I, II și alți potențiali aplicanți la programele EU și cele naționale.

În perioada 29 - 30 Martie, dl Stefan Elsing, expert GIZ pentru programele transfrontaliere și transnaționale ale UE s-a aflat în cadrul Agenției de Dezvoltare Regionala Nord.

Dl Elsing este expert în cadrul proiectul GIZ „Dezvoltarea Capacității pentru Dezvoltare Regională și Cooperare Transfrontaliera în Republica Moldova”.

În prima zi, dl. Stefan Elsing a participat la procesul de selectare a unui prestator de servicii din regiune care va elabora și va pune în aplicare un program de instruire privind managementul ciclului de proiect în cadrul proiectelor finanțate de Fondul Național de Dezvoltare Regională (FNDR) și Programele UE - transfrontaliere și transnaționale. Pentru

atingerea obiectivelor proiectului, prestatorul de servicii care a fost selectat – Centrul Regional-CONTACT Balti – va lucra în strânsă colaborare cu ADR Nord și GIZ.

În cea de-a doua zi a misiunii sale este preconizată o întâlnire de lucru cu reprezentanții Centrului Regional CONTACT Bălți. În cadrul acestei ședințe se va pregăti un plan de activități, se vor discuta studiile de caz utilizate în cadrul programului de training, se vor discuta materialele informative oferite beneficiarilor, etc.

În urma vizitei de lucru dl Stefan Elsing va pregăti un raport cu privire la activitatea sa în Republica Moldova.

15. Accesarea fondurilor UE pentru dezvoltarea regională – o perspectivă pentru Republica Moldova

Republica Moldova este unica țară din Parteneriatul Estic și din Comunitatea Statelor Independente (CSI) care se poate lăuda că a pus în practică politici de dezvoltare regională la nivelul UE, fără ca aceasta să fi fost condiționat. Anume progresele înregistrate fac ca RM să se diferențieze, oferindu-i oportunitatea de a

se cupla la acest mecanism. Iată de ce autoritățile trebuie să purcedă neîntârziat la formularea unei poziții de țară pe domeniul dezvoltării regionale. Această poziție trebuie să fie adoptată oficial la nivelul tuturor structurilor guvernamentale implicate în procesul de negocieri în cadrul Grupului de lucru pe Cooperare sectorială pe Acordul de Asociere al Republicii Moldova cu Uniunea Europeană.

Pentru a putea afirma că regiunile de dezvoltare existente în RM, așa cum au fost ele create - Nord, Sud, Centru, Chișinău, Găgăuzia, Transnistria - corespund nomenclatorului european, e nevoie de a elimina discrepanța între regiunile de culegere a datelor statistice trasate de Biroul Național de Statistică și limitele regiunilor de dezvoltare. Pentru aceasta, trebuie modificat eșantionul în profil teritorial astfel încât regiunile statistice să corespundă întocmai regiunilor de dezvoltare.

Acestea sunt principalele concluzii ale Grupului de lucru pe agricultură și dezvoltare regională al Convenției Naționale pentru Integrarea Europeană. Propunerile au fost prezentate azi, 30 martie 2011, ora 14:00, la o conferință de presă unde a participat și dl Ion Bodrug, directorul Agenției de Dezvoltare Regională Nord.

Recomandările reprezintă produsul unei mese rotunde desfășurate tot la 30 martie, ora 10:00, la care au participat funcționari ai administrației publice centrale și locale, experți independenți. Astfel, poziția de țară unică pe domeniul dezvoltării regionale ar trebui să includă:

- RM a depus eforturi considerabile pentru crearea unui cadru instituțional și de politici în domeniul dezvoltării regionale similar celui existent în țările membre ale UE, chiar dacă aceasta nu a fost o condiție formulată explicit anterior;

- RM este unica țară din cadrul Parteneriatului Estic care a constituit instituțiile și procedurile în domeniul politicii de dezvoltare regională după modelul statelor membre UE;

- Pentru consolidarea acestor realizări, este necesară dezvoltarea unor instrumente-pilot de coeziune teritorială, destinată țărilor din vecinătatea europeană care au avansat în implementarea unei politici regionale conforme cerințelor UE;

- RM este interesată să cunoască opinia UE privind cerințele specifice și măsurabile în domeniul dezvoltării regionale care vor rezulta din textul Acordului de asociere, îndeplinirea cărora va însemna apropierea de standardele europene în acest domeniu și implicit de UE;

- RM este interesată să identifice posibilitățile comune de îmbunătățire a calității statisticii regionale prin modelarea unui sistem de colectare a datelor statistice regionale identic sau cel puțin similar cu Nomenclatorul Unităților Teritoriale Statistice (NUTS), conform cerințelor Eurostat.

Proiectul „Convenția Națională pentru Integrarea Europeană” este implementat de Institutul pentru Dezvoltare și Inițiative Sociale (IDIS) „Viitorul”, Asociația pentru Politică Externă și Centrul Analitic Independent „Expert-Grup”, cu susținerea financiară a Ministerului Afacerilor Externe al Slovaciei. Scopul inițiativei este de a stimula dezbatere ample și de a formula recomandări pentru structurile guvernamentale, cu participarea societății civile, în vederea adoptării și implementării acquis-ului comunitar în Republica Moldova. Proiecte similare și-au demonstrat deja eficiența în Republica Slovacă, Serbia și Bosnia și Herțegovina. Paralel, un asemenea proiect este desfășurat și în Ucraina.

www.adrnord.md

Buletin Informativ nr.3 / Martie 2011

Agencia de Dezvoltare Regională Nord
MD-3100 mun. Bălți, piața V. Alecsandri, 8A
tel./fax + 373-231 / 6-19-80, e-mail: office@adrnord.md